

■ VICTOR
PARHON

Agendă de toamnă

*P*entru mișcarea teatrală de amatori, ca, dealtfel, pentru întreaga noastră viață teatrală, noua stagiune 1976—1977 este o stagiune de mare răspundere. Ea începe la numai cîteva luni de la primul Congres al educației politice și al culturii socialiste și este chemată să transpună în viață prețioasele sale indicații privind dezvoltarea armonioasă a culturii românești, corelarea organică a sensului devenirii artistice cu sensul devenirii sociale, în acea grandioasă și fundamentală operă a construcției socialiste care este formarea omului nou, cu o conștiință înaintată, revoluționară, comunistă.

Este o stagiune în care, mai mult decît oricînd pînă acum, fiecare artist, profesionist sau amator, este moralmente obligat nu numai să-și pună întrebarea cum jîc un anumit rol sau o anumită piesă, ci și să răspundă la întrebările de ce jîc un anumit rol sau o anumită piesă, pentru cine le jîc și ce urmărește în mod conștient prin reprezentarea lor, în ce măsură — pornind în primul rînd de la repertoriu — investiția de muncă și de pasiune artistică are asigurate premisele unei sporite eficiențe educative. Este, totodată, o stagiune jubiliară și fiecărui colectiv artistic, indiferent de mărimea posibilităților sale, îi revine îndatorirea de onoare de a cinsti cum se cuvine, prin spectacole de amplă rezonanță patriotică — fie că va fi vorba de piese de inspirație istorică sau de modeste, dar emoționante recitaluri de versuri — împlinirea celor 100 de ani de la cucerirea Independenței de stat a României, precum și a celor 70 de ani de la cutremurătoarea răscoală a țaranilor din 1907.

Teatrul de amatori a avut însă dintotdeauna și, cu atît mai mult are astăzi, conștiința menirii sale artistice și sociale. E hotărît să fie la înălțimea acestei meniri, e hotărît să răspundă cu cînte sarcinilor ce îi revin în procesul educației socialiste a maselor. Iată de ce, (cum, practic, noua stagiune a început), se află în lucru numeroase și variate spectacole dedicate celor două mari evenimente, iar unele colective artistice au și pornit să susțină recitaluri de versuri patriotice și montaje literare dedicate

Independenței. Se așteaptă cu nerăbdare piesele într-un act sau în mai multe acte, inspirate de eroismul poporului nostru pe cîmpurile de luptă de la Plevna și Grivița. Comitent, se scriu — de către autori neprofesioniști — numeroase alte lucrări dramatice dedicate Independenței, unele dintre ele inspirîndu-se din documente de arhivă locale, care atestă lîrga participare a maselor la susținerea războiului, eroismul fără seamăn al ostașilor noștri, jertfa de sînge cu care ne-am cucerit Independența.

Se încearcă reconstituiri semnificative în formula teatrului-document, se caută modalități de surprindere a esenței evenimentelor în formula teatrului agitatoric, se scriu pagini de evocare dramatică a momentelor decisive ale războiului. Se preconizează spectacole monumentale, apropiate de oratoriul dramatic, reprezentații de sunet și lumină și montaje în aer liber, la diferite monumente. dar și spectacole scurte, sugestive, înlocuind ampla desfășurare de forțe și de mijloace scenografice printr-o mai modernă și mai simplă convenție scenică, astfel încît să poată fi ușor prezentate nu numai în sălile de spectacol, ci și în spații mai modeste, apropiate locurilor de muncă.

Stagiunea 1976—1977 mai înseamnă, însă, pentru toate formațiile teatrale de amatori, ca și pentru toți factorii răspunzători de activitatea acestora, stagiunea unui susținut efort de creștere generală a calității spectacolelor, de permanentizare a activității de spectacol.

Un rol deosebit de important pentru realizarea acestor obiective îl are colaborarea teatrului profesionist cu teatrul de amatori. Ea a existat și până acum, a înregistrat multe rezultate pozitive, dar n-a avut un caracter sistematic și nu s-a exercitat la nivelul tuturor posibilităților de sprijinire a teatrului de amatori, pe care le au instituțiile teatrale profesioniste. Tocmai de aceea, studierea modalităților practice de colaborare între mișcarea artistică de amatori și instituțiile artistice profesioniste (teatrale și muzicale) face în prezent obiectul unor preocupări multiple, în care sînt angrenate direcțiile de resort din Consiliul Culturii și Educației Socialiste, Asociația oamenilor de artă din instituțiile teatrale și muzicale, Institutul de cercetări etnologice și dialectologice, urmînd să aibă loc și o constătuire de lucru, cu participarea a numeroși activiști și animatori culturali, directori de teatru și artiști profesioniști legați de mișcarea de amatori.

O constătuire de lucru similară va fi organizată în colaborare cu secția de dramaturgie a Uniunii Scriitorilor, intenționîndu-se atragerea unui mai mare număr de scriitori la realizarea pieselor într-un act și a altor lucrări dramatice de teatru scurt, solicitate îndeosebi de formațiile teatrale de amatori. Bineînțeles, se are în vedere și posibilitatea abordării, într-o mai largă măsură a teatrului scurt de către instituții teatrale profesioniste; și, în genere, e așteptată o creștere a calității pieselor într-un act, vrednice, deopotrivă, pentru scenele de profesioniști ca și pentru cele de amatori.

Diversificarea modalităților de spectacol și a posibilităților de colaborare între profesioniști și amatori, în cadrul unor spectacole comune, urmează să cunoască un curs ascendent printr-o participare mai activă a A.T.M. și a filialelor sale din țară, care s-au dovedit și pînă acum puternice centre de inițiativă teatrală.

Tot în această toamnă, va avea loc constătuirea anuală de lucru a teatrelor populare, al căror număr a ajuns în prezent la 23. Analiza stagiunii 1975—1976, dezbaterea proiectelor repertoriale ale noii stagiuni și a sarcinilor deosebite ce revin teatrelor populare în stimularea procesului de creație a autorilor neprofesioniști, ca și în

dezvoltarea colaborării cu regizorii, actorii și scenografilor instituțiilor teatrale profesioniste, vor face obiectul unor ample discuții, în care sînt chemați să-și spună cuvîntul, în primul rînd interpreții și animatorii teatrelor populare.

Desigur, agenda de toamnă a mișcării teatrale de amatori va consemna apariția de noi piese într-un act, precum și multe inițiative locale — județene — întîlniri ale publicului și artiștilor amatori cu autorii dramatice, schimburi de experiență și de spectacole. Însemnările de față n-au încercat decît să schițeze în linii mari cîteva dintre problemele mai importante ale mișcării teatrale de amatori, în acest început de toamnă, destinat, mai cu seamă, să asigure toate condițiile pentru ca roadele noii stagiuni să fie la înălțimea așteptărilor și a răspunderilor ce revin astăzi mișcării artistice de masă.

Evenimentul cel mai însemnat îl constituie, însă, Festivalul național al educației și culturii socialiste „Cîntare României”, a cărui etapă de masă — cea mai importantă, dealtfel, pentru antrenarea în această grandioasă competiție a tuturor formațiilor teatrale de amatori, pentru înființarea de noi formații și pentru înnoirea repertoriului acestora, corespunzător cerințelor formării conștiinței socialiste a omului nou — începe în luna octombrie.

Programul de măsuri pentru aplicarea hotărîrilor Congresului al XI-lea al partidului și ale Congresului educației politice și al culturii socialiste, în domeniul muncii ideologice, politice și cultural-educative constituie o expresie grăitoare a permanenței preocupări a partidului și statului nostru pentru creșterea nivelului de cunoaștere și cultură al întregii țări, pentru asigurarea tuturor condițiilor necesare afirmării plene, creatoare, a personalității umane, în condițiile societății socialiste multilateral dezvoltate. În mod firesc, mișcarea teatrală de amatori înregistrează, în aceste zile, o puternică emulație creatoare, artiștii amatori înțelegînd să-și pună întreaga lor pasiune în slujba nobilelor idealuri ale umanismului socialist.